

- 2p 27 In alinea 7 en 8 van tekst 3 wordt gebruikgemaakt van argumentatie op basis van vergelijking.
Noem daarvan twee voorbeelden.
Geef antwoord in een of meer volledige zinnen.

Uit het taalgebruik van tekst 3 spreekt regelmatig een spottende houding tegenover het gedrag van overheid, consumenten en boeren.

- 3p 28 Citeer uit het tekstgedeelte van de alinea's 3 tot en met 5 vijf woorden of woordgroepen waarin die spottende houding tot uiting komt.
- 2p 29 Geef de hoofdgedachte van tekst 3 weer in één zin.
Gebruik voor je antwoord niet meer dan 15 woorden.

Tekst 4 Darwin zou het nu ook samen doen

Het middendeel van tekst 4 loopt van alinea 2 tot en met alinea 5.

- 1p 30 Van wat voor soort tekststructuur is gebruikgemaakt in dit middendeel? van de tekststructuur op basis van
- A middel en doel
  - B probleem en oplossingen
  - C voor- en nadelen
  - D vraag en antwoord

In tekst 4 wordt benoemd welke positieve effecten voor onderzoekers voortvloeien uit het programma *Horizon 2020*.

- 2p 31 Noem twee belangrijke positieve effecten die dit programma voor onderzoekers biedt volgens alinea 2 en 3 van tekst 4.
Geef antwoord in een of meer volledige zinnen.

“Ik heb ooit in het wetenschappelijke bestuur gezeten van een Spaanse onderzoeksorganisatie en zal niet de verbazing van mijn medebestuurders vergeten toen ik vertelde dat je in Nederland geen lid van een partij hoefde te zijn om het te schoppen tot instituutdirecteur.” (regels 64-71)

- 1p 32 Wat zegt deze uitspraak over de toenmalige situatie in Spanje? In tegenstelling tot de toenmalige situatie in Nederland
- A had de Spaanse overheid op dat moment volledige financiële zeggenschap over Spaanse onderzoeksinstituten.
  - B had de Spaanse politiek op dat moment directe invloed op wetenschappelijke ontdekkingen.
  - C waren politiek en wetenschap in Spanje op dat moment op een ongewenste manier met elkaar verstrengeld.
  - D waren wetenschappers in Spanje op dat moment voortdurend nauw betrokken bij politieke beslissingen.

“Er zijn wel punten van zorg, zoals de Europese bureaucratie”
(regels 72-73)

- 2p 33 Naast de bureaucratie komen er nog andere punten van zorg aan de orde in de tekst. Noem twee van deze andere punten van zorg. Geef antwoord in een of meer volledige zinnen.

In alinea 5 van tekst 4 wordt gesproken over speciale stimuleringsprogramma's voor minderbedeelde landen.

- 1p 34 Wat is het beoogde effect van deze stimuleringsprogramma's, gelet op de strekking van alinea 5? Geef antwoord in een of meer volledige zinnen.

“We moeten het hebben van onze collectieve intelligentie en intellectuele uitwisseling.” (regels 110-113)

- 2p 35 Geef aan aan welke van deze twee condities voor goed onderzoek het werk van Darwin al voldeed en geef aan waaruit je dat afleidt. Geef antwoord in een of meer volledige zinnen.

- 2p 36 Welke van de onderstaande zinnen uit alinea 6 geeft het best de hoofdgedachte van de tekst weer?

- A Onderzoek is geen kwestie meer van vermogende individuen, zoals in Darwins tijd, en ook geen nationale activiteit, maar een spinnenweb van instellingen en onderzoeksgroepen. (regels 103-108)
- B Zonder Europa geen goed onderzoek, zonder onderzoek geen sterk Europa. (regels 108-110)
- C We moeten het hebben van onze collectieve intelligentie en intellectuele uitwisseling. (regels 110-113)

- 1p 37 Hoe kan de toon van de tekst het best gekarakteriseerd worden?

- A betrokken en kritisch
- B bezorgd en tegendraads
- C empathisch en professioneel
- D neutraal en afstandelijk

Let op: de laatste vraag van dit examen staat op de volgende pagina.

Hieronder staan acht zinnen in alfabetische volgorde; de zinnen zijn al dan niet woordelijk ontleend aan tekst 4.

- 2p 38 Welke drie van onderstaande zinnen moet je beslist opnemen in een samenvatting van tekst 4?
- 1 Darwins correspondentie laat zien dat er ook in zijn tijd al uitwisseling van wetenschappelijke ideeën plaatsvond.
  - 2 De Europese onderzoeksubsidie leidt tot bureaucratie, maar dat weegt niet op tegen de voordelen ervan.
  - 3 Een succesvolle wetenschappelijke samenwerking is van groot belang voor de Europese integratie.
  - 4 Het Europese subsidieprogramma *Horizon 2020* heeft 80 miljard te verdelen over zeven jaar.
  - 5 Het Europese subsidieprogramma *Horizon 2020* stimuleert samenwerking en leidt tot een verbetering van onderzoeksmethoden.
  - 6 Het is goed dat de Europese Unie de samenwerking in onderzoek bevordert.
  - 7 Vanwege de Europese bureaucratie zijn wetenschappers veel tijd kwijt aan het opstellen van aanvragen.
  - 8 Voor je wetenschappelijke carrière hoef je in Nederland geen lid te zijn van een politieke partij.

Bronvermelding

Een opsomming van de in dit examen gebruikte bronnen, zoals teksten en afbeeldingen, is te vinden in het bij dit examen behorende correctievoorschrift, dat na afloop van het examen wordt gepubliceerd.